

İSTANBUL MÜZELERİ

GENEL DİREKTÖRLÜCÜ

Ö. ....

G. ....

Özet :

Üsküdar'da Selim ağa mektebinin yıkılmakta olduğuna dair telgraf-
la Bakanlıktan alınan emir üzerine hey'etimizce mahalline gidilerek ya-
pılan tetkikat neticesinde aşağıdaki neticeye varılmıştır:

Burada Selim ağa namına 1196 tarihinde yapılmış mekteb ve kütüp-
hane ve hazireler mevcut olup bundan evvel yine bu binalara bitişik ol-
Tembel Hacı Mehmet camiarsasının maarifce satın alınması teşebbüsü üzerine
yapılan tetkik sonunda camiden eser olmadığı cihetle arsanın mekteb
bahçesi olmak ilâvesi 21/10/935 tarihli raporla muvafık görülmüş ve
o zamanda binaların asarıatikadan olduğu tesbit edilerek bazı mutalâa-
lar ile birlikte keyfiyet Belediyeye yazılmış idi.

Bu defa mezkûr arsanın mekteb arsası ile birleştirilmek ve mekteb
binası yıkılmak suretile yerine yeni bir bina kurulmak üzere faaliyete
geçildiği görülmüştür.

Bu teşebbüs : 1 - Bu nevi eski eserlerden olan binaların muhafa-
zası Hükümetçe müteahhid olup bu hususda müteah-
hid emirler olduğu halde burada yapılacak işin
lazım olan kağıtlardan geçmek lazım gelirken
Müzelerin malumatı haricinde emrivaki ihdas e
edilmek suretile yapılmakta olması.

2 - Yollar ve yapılar kanunu mucibiince asarıatika-
dan olan herhangi bir binanın laakal 10 metre
yakınında yeni bina ihdası memnu olduğu halde
asarıatikadan mükemmel bir eseri mimari olan
kütüphane binasının dibinde bizatihi asarıati-
kadan olan mekteb binasını yıkarak yeni tarzda
bir bina yapmanın mezkur kanuna münafi bulunma-
dığı.

3 - Bu işin bir maarif işi olduğu ve maarifin biz-
zat her şubei idareden ~~çok~~ ziyade asarı ilmi-
yeye ve tarihiyeye ve bunlara taalluk eden ~~en~~
usul ve kanunlara riayet etmesi vazifesi ikti-
zasından bulunduğu halde bu işde plan yapıla-
rak ilanlarla ihaleye ve Bayındırlık Müdüriye-
tince de faaliyete geçilip eski eserin kısmen
yıkılmış olmasının ne ile tevîl olunabilece-
ği bilinemiyerek çıkmaz bir yola girmiş olması

Dikkate değer görülmüştür. Bu gün başlamış olan Müzenin tetkikle-
ri sebebiyle inşaatın gerek tehiri ve gerek bütünü men'i gibi ahvalde
müteahhidin hukuka vaziyetinden tevellüt edecek her türlü müşkilât ve
mes'uliyetlerin kime raci olacağını ve ne suretle tesviye edileceğini
ayrıca bir kayıt ile burada zikretmeği lâzım görmekteyiz.

Andan sonra işe tekrar gelerek bu emrivakiin halli çaresi olarak
bervechi atı arzı mutalâa edilir:

Mekteb binasının muhafazası lâzımdır.

Bu bina yıkılmak dahi lâzım gelse enötmenin buna kendi kendine
karar vermesi salahiyeti haricinde olup Bakanlığa malumat verilmesi

İSTANBUL MÜZELERİ

- II -

GENEL DİREKTÖRLÜĞÜ

Ö. ....

Özet :

G. ....

ve alınacak neticeye göre hareket olunması icab eder.

İşte bir suretîhal ve tesviye bulmak şu yolda olabilecektir.

Mekteb binası 18 inci asrın eseridir. Kapısı mozaik kemerile ve yanındaki çeşmelerle ve fasaddaki furuşlarla kıymettar bir eseri mimaridir. Üst kat mimari itibarile Bazilik kubbesi olan oda ve önündeki direkli şirvandan maadası bir kıymet ifade etmez. Mimarın söylediği gibi binada sakatlık yoktur. İrae edilen çatlaklar bir tehlikeyi haiz değildir. Üst kat ve saçakları kendi devrinin mimarisinden ayrılmış ve sonradan gayet fena tamir edilmiştir. Evvelden mezarlık olan bahçenin duvarı üzerindeki baklava parmaklıklar ile devri olan 19 uncu asır mimarisinde güzel bir eser dir.

Verilen tafsilâta nazaran bu binanın üst katı tadil edilmek ve aşağıya kadar cebhe değiştirilmek ve yeni yapılacak kübik ilâve ile karıştırılmak istenilmekte dir;

Bu eserin imhası caiz olamayacağına ve başlanmış olan işin yarıda bırakılması da muvafık görülmeyeceğine mebni işde ve planda bir tadilat yapılarak vaziyeti kurtarmak icab edecektir.

Şöyle ki : Cami arsasile mektebden yıkılan ahşab kısmın arsaları birleştirilerek yapılmış olan plan kısmında sokak cebhesi eskiden mevcut bahçe derinliğinden ve genişliğinden kısmen geri alınması ve bu suretle parmaklıklı duvar kurtarılması.

Mekteb binasının Kapı kısmına ve furuşlara kat'iyen dokunulmayıp bunlar mükemmelen temizlenmiş bir halde muhafaza edilmek ve üst katta Bazilik kubbe (eğer kâgirse) yıkılmamak şartile istenilen tadilat yapılması ve fakat furuşlardan yukarı binanın yüzü yıkılıp yeniden yapılsa ve ya pencereler açılmak suretile tadil edilse bile herhalde aşağıda ibka edilecek kapı ve furuşlara ve devrinin tarzı mimarisine uygun bir resimde yapılmak muktezidir.

Şu halde mevcut mekteb binası cebhesi hem bırakılacak bahçe tarafından ve hemde kütüphane tarafından hiç bir yere bitişik olmayarak ayrı kalmak lâzım dir.

Kapı, medhal olarak kullanılabilir. İçeri girilince sağ tarafta bırakılacak bahçeye bakan duvardan mimarisine uygun kemerli ve merdivenli bir geçitten bahçeye çıkılarak ferah ve geniş bir yol teşkil olunur.

Yeni yapılacak bina arkadan mekteb binasile bitişir ve icabına göre taksimat yapılarak eski mekteb binası kullanılır.

Binnetice : Asarîatikadan olan mektebin alt kısmı bilhassa furuşların üzerine kadar alt kat aynen muhafaza edilmek ve üst katta yapılacak tadilâta müsaade olunmak ve fakat cebhenin şahniş vaziyeti bozulmaması ve mektebin sağ yanındaki ~~mak~~ ma'in parmaklıklı duvar ve içinde dar

İSTANBUL MÜZELERİ

GENEL DİREKTÖRLÜĞÜ

Ö. ....

G. ....

- III -

Özet :

bir bahçe kalmak ve eski binanın üst katında yapılacak tadilatda gerek cephe ve gerek yanlardaki fasatlarda aynı asra aid tarzı mimariye uygun resimde yapılmak icab eder.

Şu tafsilâtın verilmesi çıkmaza girmiş bir vaziyette bulunan bu işin tesviyesine çare bulmak maksadile dir. Asarîatika hakkında tekrar edilen bu yoldaki tecavüzlere kat'i surette nihayet verilmek ve bu yolda başlanacak herhangi bir teşebbüsde yapılacak işlerin bir tarifnamesini her şeyden evvel Müzelerine gönderilmesinin mecburi tutulması hakkında bir emir verilmek üzere keyfiyetin Bakanlığa yazılması ve badema bu yolda emrivakiler ihdas olunmamasının temini muktezi dir.

Boğaziçi Üniversitesi

Arşiv ve Dokümantasyon Merkezi

Kişisel Arşivlerle İstanbul'da Bilim, Kültür ve Eğitim Tanıtı

Aziz Ogan Koleksiyonu

OGNIST0100308